

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - 't Klavertje te KOERSEL

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 14282

Instelling Vrije Basisschool - 't Klavertje

Directeur Richard VANHOUDT

Adres Kerkplein 40 - 3582 KOERSEL

Telefoon 011-42.23.96

Fax 011-45.45.57

E-mail klavertje@vbskoersel.be

Website www.vbskoersel.be

Bestuur van de instelling Kath.Basisond.Koersel-Beringen

Adres Kerkplein 40 - 3582 KOERSEL

Scholengemeenschap Vrij Basisonderwijs Beringen

Adres Koerselsesteenweg 25 - 3580 BERINGEN

CLB Vrij CLB West - Limburg

Adres Sint-Catharinastraat 8 - 3580 BERINGEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-10-2015, 27-10-2015, 29-10-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 29-10-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 13-11-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Ann SCHELFHOUT

Teamleden Hilde VANDERLOCHT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens & maatschappij.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen & techniek.....	8
3.1.1.4 Kleuteronderwijs: mens & maatschappij, wetenschappen & techniek en wiskundige initiatie..	8
3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.6 Lager onderwijs: mens & maatschappij.....	14
3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen & techniek.....	14
3.1.1.8 Lager onderwijs: mens & maatschappij en wetenschappen & techniek	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Deskundigheidsbevordering	19
4.2 Leerbegeleiding.....	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	27
6.1 Wat doet de school goed?	27
6.2 Wat kan de school verbeteren?	27
6.3 Wat moet de school verbeteren?	28
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	29
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van 't Klavertje, een vrije basisschool van Koersel. De schoolpopulatie is een weerspiegeling van de sociale mix van de omgeving. De school telt twee vestigingsplaatsen. De eerste ligt in het centrum en organiseert voor elke leeftijd twee groepen. Een sterk stijgend leerlingenaantal maakt dat er onder meer een capaciteitsprobleem is. Enkele kilometers hiervandaan ligt de tweede vestigingsplaats waar kleuters en leerlingen van de eerste graad onderwijs volgen; meestal in combinatiegroepen. Een herstructurering en infrastructuurwerken kenmerken de taakbelasting van de directeur. Hij was jarenlang onderwijzer in deze school en is sinds twee schooljaren directeur.

Op basis van het vooronderzoek van 19 oktober 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus van de doorlichting. In de beide afdelingen ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor wiskundige initiatie/wiskunde, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek respectievelijk de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering en naar aspecten van het algemeen beleid. Tenslotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het schoolteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na en de leerlingen van de lagere afdeling bereiken in voldoende mate de eindtermen. De leerplannen zijn in beide afdelingen richtinggevend en in de lagere afdeling een afwegingskader voor het gebruik van de onderwijsleerpakketten. Toch zijn er voor de beide leergebieden in de focus meer afspraken nodig over de niveaus heen om de verticale samenhang van de leerinhouden te versterken. Structureel overleg kan hiertoe een hulpmiddel zijn. Terwijl de kleuteronderwijzers ieder op een eigen wijze proberen na te gaan of het onderwijsleeraanbod voor hun groep overeenstemt met de leerplannen, ontbreekt het nog aan een gelijkgericht en functioneel bewakingssysteem. De groeilijnen vormen hiertoe een eerste aanzet. De kleuteronderwijzers werken de thema's kindgericht uit. Ze beschikken hiervoor over een grote verscheidenheid aan ontwikkelingsmateriaal.

Voor het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde leverde het schoolteam in de beide niveaus voorbeeldige inspanningen voor doelgerichte bijsturingen naar aanleiding van testresultaten. Zo kreeg rekentaal meer expliciete aandacht en voerde het team van de lagere afdeling methodische en didactische aanpassingen door. In de kleuterafdeling krijgt wiskundige initiatie heel wat aandacht. Het leergebied zit initieel verankerd in de weekplanning. Bronnenboeken, groeilijnen en informeel overleg helpen de kleuteronderwijzers om continuïteit en samenhang te creëren en vormen een kader om gericht te observeren en waar nodig te differentiëren. In de lagere afdeling zorgen onderwijsleerpakketten voor samenhang en continuïteit binnen wiskunde. De onderwijzers beseffen dat het belangrijk is dat de aansluiting tussen de verschillende pakketten goed verloopt. Bovendien volgt het team de leerlingen systematisch en breed op. Toch kan de lagere afdeling erop toezien dat betrokkenheidsverhogende en leerlingactiverende werkvormen in alle klassen voldoende ingang vinden. Loskomen van het handboek en inspelen op de noden van de leerlingen is dan de boodschap. Leren van elkaar via overleg en hospiteerbeurten, over de niveaus en vestigingsplaatsen heen, is hiertoe ondersteunend en een aandachtspunt voor de leergebieden in de focus.

De domeinen van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek zitten in de kleuterafdeling gevat in de thematische werking die sterk aansluit bij en inspeelt op de interesses van de kleuters. Die evenwichtige aandacht voor de domeinen is er ook in de lagere afdeling, waar onderwijsleerpakketten een dekkend en gradueel aanbod ondersteunen. De doorgaande lijn is minder zichtbaar in de klassikale tijd- en ruimtekaders. Ze zit ook niet verankerd in de verkenning van de onmiddellijke omgeving. Die uitstappen gebeuren wel, maar ze zijn niet gekaderd vanuit doeltreffende afspraken. De vele initiatieven voor educaties, de leeruitstappen en de extra-murosactiviteiten helpen de leerlingen in sterke mate om de wereld om zich heen beter te begrijpen.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de school aandacht heeft voor de deskundigheidsbevordering van het team en de individuele leerkrachten en voor de leerbegeleiding van de kinderen. Het bezielende leiderschap stimuleert een pedagogisch-didactische bijsturing en streeft naar een meer klasinterne ondersteuning. Hiermee wil hij tevens de differentiatiecapaciteiten van de leerkrachten versterken om beter onderwijs op maat van iedere leerling te kunnen verstrekken. Om de onderwijzers hierbij te helpen, experimenteert het schoolteam met de methodiek van co-teaching. Ook de zorgondersteuners en de zorgstructuren zijn hiertoe een hulp. Voor een aantal leerkrachten lukt deze vernieuwende manier van lesgeven al enigszins. Voor anderen is verdere hulp, scholing en coaching nodig. Samen nadenken over goed onderwijs en wat dat betekent voor 't Klavertje is een essentieel uitgangspunt om deze pedagogisch-didactische omslag te doen slagen. Om dit gelijkgericht te kunnen uitvoeren in de dagelijkse klaspraktijk zijn structureel overleg en opvolging onontbeerlijk. Het schoolteam kan op deze manier de 'zorgzame school' nog meer realiseren.

In dit traject speelt de aanpak van het algemeen beleid een doorslaggevende rol. Dit onderzoek toont aan dat de directeur met veel inlevingsvermogen het schoolbeleid richt en de leerkrachten aanstuurt. Hij en zijn team werken hard en met een hart voor de kinderen en voor de school. Sedert zijn aanstelling als directeur zet hij in op een meer gelijkgerichte schoolwerking met meer inspraak. Hij hecht hierbij veel belang aan orde en structuur als basis voor een veilig klas- en schoolklimaat en voor het welbevinden van de kinderen en de leerkrachten. Bovendien toont het team, ondanks stevig gewortelde tradities, almaar meer de nodige openheid om met de directeur een nieuwe weg in te slaan naar kwaliteitsvoller onderwijs. De inbreng van het team, ook vanuit bestaande participatieorganen, is belangrijk maar nog vrij beperkt om vernieuwingen vanuit een gezamenlijke kijk te doen slagen. Bij de keuze van vernieuwingen of verbeteracties kan het schoolteam de beschikbare outputgegevens nog meer benutten.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat er werkpunten zijn. De onderwijsinspectie heeft vertrouwen in de beleidskracht en de verantwoordelijkheidszin van het schoolteam en het schoolbestuur om deze werkpunten aan te pakken. De onderwijsinspectie deliberaert daarom deze tekorten en plant hiervoor geen opvolgingscontrole. Hierdoor krijgt de school een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat het schoolteam deze onderzochte reglementering respecteert.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies omwille van het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden en de overige erkenningsvoorwaarden die verwijzen naar de onderzochte regelgeving. Ze is ervan overtuigd dat het team vanuit zijn vernieuwende ontwikkelingsdynamiek het inspectieverslag zal aangrijpen als een instrument om te investeren in de eigen onderwijskwaliteit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Hierbij past het team de principes van een krachtige leeromgeving toe. Vanuit een almaar doelgerichtere aanpak bestrijkt het aanbod van leerinhouden de verschillende leerdomeinen, waarbij het team voldoende aandacht heeft voor de evenwichtige benadering. Observaties en resultaten van screenings en tests staven dit.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens & maatschappij

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor mens en maatschappij op een geïntegreerde wijze na. Vanuit de thematische werking en met zorg voor de benadering van de domeinen verschaft ze de kleuters een evenwichtig en zintuigengerelateerd aanbod. De kleuteronderwijzers leggen een sterke klemtoon op educaties.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen & techniek

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wetenschappen en techniek op een geïntegreerde wijze na. Vanuit de thematische werking en met zorg voor de benadering van de domeinen verschaft ze de kleuters een evenwichtig en zintuigengerelateerd aanbod. De kleuteronderwijzers leggen een sterke klemtoon op educaties.

3.1.1.4 Kleuteronderwijs: mens & maatschappij, wetenschappen & techniek en wiskundige initiatie

Curriculum	De kleuteronderwijzers verkenden de voorbije jaren de leerplannen waardoor
Onderwijsaanbod	die meer en meer richtinggevend worden voor hun onderwijspraktijk. De
<i>Referentiekader</i>	leerplannen verrijken en verdiepen het dagelijkse aanbod en helpen om meer
<i>Planning</i>	doelgericht te werken.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	In hun dagplanning verwijzen de kleuteronderwijzers niet enkel naar dominante
<i>Actief leren</i>	ervaringssituaties en ontwikkelingsaspecten, maar veelal ook naar de
	leerplandoelen om de activiteiten te richten. Een digitale zoeker helpt bij de
	meesten die relaties vlot te leggen. De verschillende fiches ondersteunen de
	doelgerichte werking.

De kleuteronderwijzers hanteren elk een eigen systeem om de volledigheid van het onderwijsleeraanbod voor hun groep na te gaan. Het ontbreekt op groeps- en afdelingsniveau nog aan een gelijkgericht en functioneel bewakingssysteem. De groeilijnen vormen hiertoe een eerste aanzet. Verder dragen de initieel opgenomen thema-activiteiten in de weekplanning bij aan dit bewaken. Hierbij zien de kleuteronderwijzers er veelal op toe dat de verschillende domeinen binnen wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek evenwichtig aan bod komen.

Kenmerkend voor de vernieuwing in de kleuterwerking zijn 'de groeilijnen in de kleuterklas' die hen vooral inzicht geven in het aanbod van de andere klassen. De kleuteronderwijzers ontwierpen ze recent in overleg en hanteerden hiervoor ook het leerplan. Zo zijn er afspraken over kalenders en pictogrammen, de hoeken en over begrippen voor wiskundige initiatie en over een vijftiental vooral kalendergebonden thema's. Blijkt dat deze groeilijnen voor de kleuteronderwijzers een inspirerend referentiekader vormen voor een rijker en doelgerichter wiskundig en wereldoriënterend aanbod, wat volgens hen ook rendeeft voor de kleuters.

De kleuteronderwijzers bieden de leerinhouden aan in thema's die de basis vormen voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek. Inspiratie daarvoor komt van henzelf, via een tijdschrift en via de interesses en behoeften van de kleuter. Om die thematische aanpak te stofferen, stuurt de weekplanning het brede aanbod over de verschillende leergebieden. Deze aanpak versterkt de horizontale samenhang die ook in de uitvoering expliciet aanwezig is. Een aantal teamleden voorziet soms ook themaloze weken om meer te kunnen inspelen op de interesses van de kleuters. Naast de horizontale samenhang krijgt de verticale samenhang expliciete aandacht onder meer via de groeilijnen. Een aantal aspecten zoals exploraties en de puzzellijn zijn nog niet op elkaar afgestemd en ook niet opgenomen in deze groeilijnen.

Niet alleen de klas maar ook de onmiddellijke omgeving vormt voor de kleuters een milieu om breed, harmonisch en actief te leren. De kleuteronderwijzers organiseren doorgaans een onderwijs-, leer- en opvoedingsomgeving die toelaat dat kleuters doorheen de hele dag kunnen onderzoeken, experimenteren en leren werken en spelen met elkaar. Dit alles maakt dat kleuters veel kansen krijgen om cognitieve, motorische en emotionele ervaringen op te doen. De kleuteronderwijzers zetten expliciet in op gezondheids-, verkeers- en milieuopvoeding. Ze stellen dat het domein techniek meer onder de aandacht moet komen.

Voor een vlotte overgang organiseert de kleuterafdeling met de lagere afdeling overgangsbesprekingen en drempelverlagende activiteiten. De ouderinfoavond, de verteltas en een brochure helpen de kleuters en ook de ouders om deze stap te zetten. Terwijl de betrokken leerkrachten een aantal inhoudelijke aanpassingen doen, mist deze aanpak nog diepgang voor een graduele inhoudelijke aansluiting. Leerkrachten gaan nog niet bij elkaar kijken of hospiteren om goede didactische werkvormen of andere aspecten toe te passen in de eigen klaspraktijk. Ook vestigingsplaatsoverstijgend leren van elkaar mist nog kansen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Illustratief voor de doelgerichte aanpak is ook de overzichtslijst van beschikbaar spelmateriaal, gelinkt aan doelen van wiskundige initiatie, van mens en maatschappij en van wetenschappen en techniek. Hiernaast beschikken de kleuteronderwijzers over een rijk aanbod van ontwikkelingsmateriaal dat ze vanuit de eigen noden of die van de kleuters aanschaffen of zelf ontwerpen. Internet is voor het team een belangrijk hulpmiddel om activiteiten te stofferen of materiaal te vinden.

De groepslokalen zijn veelal doordacht, gestructureerd, kindvriendelijk en aangenaam ingericht. In functie van het lopende thema. verrijken of hernieuwen de kleuteronderwijzers geregeld de verschillende hoeken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers volgen de ontwikkeling van de kleuters nauwgezet op aan de hand van spontane en gerichte observaties, de beoordeling van opdrachten en de genormeerde tests. Die bepalen op welke ontwikkelingsaspecten de groepsleerkracht of de ondersteuner zal inzoomen. Het kindvolgsysteem stuurt deze observaties. Afspraak is wel dat de rekentaal expliciet opgevolgd wordt. Het team voorziet jaarlijks twee observatieweken om doelgerichter te kunnen kijken naar de kleuters onder meer door mee te spelen.

De kleuteronderwijzers bespreken de observaties met de zorgcoördinator wat leidt tot interventies voor bepaalde kleuters. Voor de jongste kleuters is dit overleg recent terug ingevoerd om ook daar signalen meer doelgericht en preventief aan te pakken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De kleuteronderwijzers nemen betekenisvolle data op in een digitaal kindvolgsysteem dat naast observaties ook informatie geeft over bijkomende onderzoeken, toetsen en tests. Die laatste zijn structureel gepland bij de oudere kleuters en geven onder meer specifieke vaststellingen over de taal- en wiskundige ontwikkeling. Minder expliciet zijn er vermeldingen over wereldoriënterende competenties van de kleuters.

Zoals opgenomen in de zorgvisie focust de leerbegeleiding vooral op de preventieve basiszorg en de eerstelijnsverantwoordelijkheid van de kleuteronderwijzers. Die geven aan dat het welbevinden van de kinderen een basisvoorwaarde is voor een vlotte ontwikkeling. Tijdens de klasbezoeken bleek de aandacht van de kleuteronderwijzers voor dat welbevinden.

Het schoolteam maakt de bewuste keuze om de groepen klein te houden. Zo kan het team gericht inspelen op de noden en de behoeften van de kleuters. Daarvoor trachten de kleuteronderwijzers te differentiëren in de begeleiding, de groepssamenstelling en het materiaal aanbod. Hiernaast kan het kleuterteam terugvallen op ondersteuners die veelal klasinterne hulp bieden bij de differentiatie. Meestal gaat daar informeel, soms ook formeel overleg, aan vooraf.

De kleuteronderwijzers streven ernaar om de ouders in een vroeger stadium te betrekken bij hun bezorgdheid. Met deze aanpak willen ze kleuters met een ontwikkelingsstagnatie of –uitval beter begeleiden zodat minder kinderen afhaken of achterblijven.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het aanbod is continu en gradueel opgebouwd en bestrijkt de verschillende domeinen. Het team zet in op de brede en systematische opvolging van de wiskundige ontwikkeling van de leerlingen. De leerlingenresultaten wijzen op voldoende rendement. De doelgerichte bijsturingen naar aanleiding van deze outputgegevens zijn voorbeeldig.

Curriculum	De onderwijzers gebruiken onderwijsleerpakketten om het wiskundeaanbod te richten en te stofferen. Het team ging na of deze pakketten dekkend zijn voor het nastreven en het bereiken van alle leerplandoelen. Omwille van
Onderwijsaanbod	tegenvallende koepelgebonden leerlingenresultaten, startte het schoolteam enkele jaren geleden een verbetertraject op voor wiskunde. Een bevraging van de leerkrachten over de rekentaal en de handleiding was het vertrekpunt. Het team maakte zelf oefeningen uit de proef, en ging per niveau aan de slag om het leerplan opnieuw door te nemen. De onderwijzers screenden voor hun leerjaar de doelstellingen, zochten oplossingen voor knelpunten en verschoven in voorkomend geval leerstof naar een volgend leerjaar. Door deze oefening kreeg het team een beter zicht op de basisleerstof en de extra inhouden. De onderwijzers van de eerste graad kozen voor een ander, naar verluidt meer gestructureerd pakket. De betrokken onderwijzers beseffen dat het belangrijk is om de nodige aanpassingen te bespreken bij de overgang naar de tweede graad om een vlotte doorstroming te verzekeren.
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Er gelden afspraken op schoolniveau om de doelen van het onderwijsleerpakket en aanpassingen hieromtrent nauwgezet te volgen. Volgens de onderwijzers staat het onderwijsleerpakket garant voor de graduele en continue opbouw en stuurt het aan op een brede harmonische vorming van de leerlingen die op hun kennis, vaardigheden en attitudes worden aangesproken. De parallelonderwijzers leggen in een weekschema de inhouden vast om ze gelijk te laten oplopen. Automatisatie krijgt in de onderbouw met een specifieke methodiek extra aandacht.

Een aantal onderwijzers slaagt erin om de leerlingen betrokken te houden. Zij doen dat divers via korte instructie, afwisselende opdrachten en differentiërende werkvormen. Anderzijds introduceren deze onderwijzers werkvormen die leerlingen kansen geven om meer actief te participeren aan de lessen. Zij sluiten aan bij situaties die voor de leerlingen herkenbaar zijn. Voor anderen lukt deze betrokkenheids- en motivatieverhogende aanpak minder. Zij tonen handboek- en leerkrachtgestuurd onderwijs en worstelen met de invulling van hun eigen rol en die van de ondersteuner om te komen tot krachtig didactisch handelen. Zij benutten nog niet optimaal de kansen om het wiskundeonderwijs levensecht, uitdagend en transferrijk te maken.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

In de school en in de klassen is het nodige didactisch en geïndividualiseerd materiaal voorhanden om de leerplandoelen te realiseren. Het gebruik van een digibord is een ondersteunend leermiddel. Terwijl het team dit recent invoerde, bemeesteren de onderwijzers de digiborden goed. Voor de leerlingen zelf beschikt de school onder meer over MAB-materiaal (Multibase Arithmic Blocks), zakrekenmachines en tal van meetinstrumenten voor individueel en klassikaal gebruik. Sommige onderwijzers maken soms zelf materiaal aan. Didactisch spel materiaal voor hoekenwerk en ondersteunende software leveren in een aantal klassen een waardevolle bijdrage aan de wiskundige ontwikkeling van de leerlingen.

Aan de klaswanden brengen de onderwijzers naar eigen goeddunken ondersteunende wandplaten aan. Functionele schoolafspraken over het gebruik van deze platen ontbreken.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De onderwijzers evalueren regelmatig de vorderingen van de leerlingen. Ze baseren zich hiervoor op het dagelijkse leerlingenwerk en op de toetsen van de methode. Die zijn representatief voor de aangeboden leerstof en beslaan alle domeinen. Wiskundetests uit het leerlingvolgsysteem vullen de data aan. De analyse daarvan gebeurt consequent door de zorgcoördinator. Zij overlegt hierover met de onderwijzers die deze informatie leerkrachtafhankelijk inzetten om bijsturingen op groeps- en leerlingenniveau door te voeren.

In het leerlingenrapport toont de weging van de leergebieden en de domeinen soms grote verschillen tussen de jaargroepen. Het schoolteam is zich hiervan nog niet ten volle bewust.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers krijgen een volledig beeld van de wiskundige prestaties via de tests, toetsen, taken, het leerlingenwerk en de dagelijkse observaties. Ieder maakt op zijn eigen manier analyses daarvan die dan aanleiding zijn om voor bepaalde onderdelen te individualiseren of om klassikale herhalings- en bijsturingsmomenten te organiseren.

De binnenklasdifferentiatie is in meerdere groepen nog beperkt uitgebouwd en verankerd in de hele klaswerking. De onderwijzers van de derde graad kunnen structureel geen beroep doen op helpende handen in de klas en nemen daardoor zelf meer initiatief tot binnenklasdifferentiatie. In de eerste en tweede graad voorziet het team wel structureel lestijden voor de tweedelijnszorg. Die onderwijzers differentiëren vooral met hulp van de ondersteunende leerkrachten voor klasinterne of –externe zorgverstrekking. Het ontbreekt vooralsnog aan een traject om in deze leerjaren in te zetten op een competentieversterkende aanpak, zodat die onderwijzers op termijn ook zonder de ondersteuners vlot kunnen werken met miniklasjes. Een niveaugroepering die bestaat voor lezen wordt nog niet toegepast voor wiskunde.

De onderwijzers putten uit een breed gamma van differentiatiemogelijkheden. Het onderwijsleerpakket en bijkomende bronnenboeken bieden mogelijkheden om met herhalings- en verdiepingsleerstof te werken. Daarnaast zijn hoeken- en contractwerk, tutor- en partnerleren werkvormen die leerkrachtafhankelijk, al dan niet frequent aan bod komen om op maat van leerlingen te werken. Het beleid kreeg dit schooljaar een co-teacher uit het buitengewoon onderwijs toegewezen in het kader van de zogenaamde pre-waarborgregeling. Zij ondersteunt in een aantal klassen om die gedifferentieerde werkvormen toe te passen. Om steviger te investeren in wiskundige basisvaardigheden splitst de wijksschool de graadklas op in twee leeftijdsgroepen voor wiskunde.

Het zorgcontinuüm schrijft voor dat de school ook initiatieven moet nemen voor kinderen met specifieke noden. Een individueel aangepast traject toepassen of maatregelen nemen voor leerlingen met dyscalculie zijn hiervan mooie voorbeelden.

Soms volgen leerlingen in de bovenbouw curriculumdifferentiatie. Hiervoor hanteert de onderwijzer een specifieke methodiek, waarbij ze een zo groot mogelijke aansluiting met de inhoud van de klasgroep nastreeft. Een aantal leerlingen stroomt na het vijfde leerjaar door naar het eerste leerjaar B van het secundair onderwijs. Een visie hierop en een doordacht stappenplan om de overgang voor deze doelgroep te vergemakkelijken, ontbreekt alsnog. Het schoolteam voorziet voor de zesdeklassers wel verschillende overgangsactiviteiten.

3.1.1.6 Lager onderwijs: mens & maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate. Het aanbod is voldoende evenwichtig met een klemtoon op educaties. De onderwijzers tonen een groeiende aandacht voor de continuïteit en de gradatie van leerinhouden.

3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen & techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate. Het aanbod is voldoende evenwichtig met een klemtoon op educaties. De onderwijzers tonen een groeiende aandacht voor de continuïteit en de gradatie van leerinhouden.

3.1.1.8 Lager onderwijs: mens & maatschappij en wetenschappen & techniek

Curriculum	Het schoolteam is mee met de geactualiseerde opvatting om het
Onderwijsaanbod	oorspronkelijke leergebied wereldoriëntatie op te delen in twee leergebieden.
<i>Referentiekader</i>	De laatste jaren tonen deze leergebieden een vrij gestroomlijnde werking.
<i>Planning</i>	Behalve voor het eerste leerjaar in de centrumschool en de graadklas in de
<i>Evenwichtig en volledig</i>	wijkafdeling voerde het schoolteam gefaseerd een nieuw onderwijsleerpakket
<i>Samenhang</i>	in. Op die manier willen de onderwijzers de doorgaande lijn in inhouden en
<i>Brede harmonische vorming</i>	aanpak waarborgen, want dat vinden ze belangrijk. Bij de introductie toetste
<i>Actief leren</i>	het team het onderwijsleerpakket af aan het leerplan. Omwille van tijdgebrek
	kunnen de onderwijzers niet alle thema's geven. Daarom gaan ze na welke
	doelen er in andere leergebieden of via andere klas- of schoolactiviteiten aan
	bod komen. De onderwijzers volgen de doelen van het onderwijsleerpakket dan
	ook consequent op. Het is thematisch opgebouwd met de nodige aandacht
	voor een cursorische benadering waar dat nodig is. Het team vertrouwt erop
	dat met deze aanpak het evenwicht tussen de domeinen en de volledigheid van
	het aanbod verzekerd zijn. De jaarplanning is grotendeels gebaseerd op het
	pakket, waaraan de onderwijzers doorgaans ook eigen activiteiten toevoegen.
	Het eerste leerjaar werkt met een thematisch onderwijsleerpakket dat sterke
	samenhang vertoont met de leergebieden Nederlands en muzische vorming. De
	onderwijzer van de wijk-school doet dit niet omdat ze dit moeilijk kan toepassen
	in haar combinatiegroep. Zij experimenteert dit schooljaar met een
	onderwijsleerpakket verbonden aan een tijdschrift. De betrokken onderwijzers
	hebben aandacht voor het bewaken van de volledigheid van het aanbod. Ze zijn
	er zich van bewust dat de aansluiting van het aanbod op het vervolgjaar
	verdere aandacht verdient.

De vele klas- en schoolactiviteiten verlevendigen het wereldoriënterend onderwijs. Werkgroepen organiseren tal van acties in het kader van natuur, gezondheid, milieu en verkeer. Deze spelen ook in op het belang van educaties. Zo oefenen leerlingen verkeersvaardigheden in het –park. Ze passen het geleerde toe in realistische situaties en tijdens uitstappen. Soms traint de leerkracht lichamelijke opvoeding de fietsvaardigheden van de leerlingen. Het schoolteam reflecteerde nog niet over de rol en de zinvolheid van de werkboeken voor verkeersopvoeding. De wekelijkse fruitdag, de strikte afspraken over afval en andere acties binnen milieu-op-school (MOS) zijn voorbeelden van gezondheids- en milieueducatie.

Het vernieuwde leerplan techniek kreeg op schoolniveau de nodige aandacht. De onderwijzers bestudeerden de nieuwe leerplandoelen, ze volgden per graad bijscholing en de techniekmobiel werd geïntroduceerd. Sinds dit schooljaar werkt het team van de tweede en de derde graad, onder leiding van een techniekcoach, aan een leerlijn op basis van de leerplandoelen. Hierover is enige uitwisseling met de groepsleerkrachten, maar die is nog niet voldoende diepgaand. Tijdens de lessen van de coach krijgen de leerlingen expliciete kansen om samen te experimenteren en te ontdekken. De aandacht van de coach voor permanente kritische zelfreflectie en voor de zelfevaluatie van de leerlingen is opvallend. Het team weet dat de huidige organisatievorm van deze technieklessen een rem legt op de deskundigheidsbevordering van de groepsleerkrachten voor techniek. Daarom zijn de meeste teamleden vragende partij om deze lessen samen met de techniekcoach te geven.

Exemplarisch voor de horizontale samenhang zijn de extra-murosactiviteiten. Uit de voorbereiding, de uitwerking en de verwerking ervan blijkt een intentionele samenhang tussen de verschillende leergebieden. Tijdens de lessen komt de horizontale samenhang vooral voor tussen mens en maatschappij, wetenschappen en techniek, Nederlands en bepaalde domeinen van muzische vorming. De onderwijzers vermelden in hun dagplanning doelen die aansluiten bij de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, sociale vaardigheden en ICT, meestal omdat het onderwijsleerpakket dit aanstuurt. Het team volgt afspraken voor leren leren. Omzeggens alle onderwijzers leren de leerlingen werken met stappenplannen en met een agenda en helpen de schooldag structureren door de daglijn te gebruiken. Het team grijpt deze momenten niet altijd aan om spreekvaardigheden te oefenen.

De wereldoriënterende thema's sluiten nauw aan bij de leef- en beleavingswereld van de leerlingen. Waar mogelijk en nodig integreren de onderwijzers de omgeving in hun lessen. Toch blijkt de schoolomgeving niet gevat in een overzichtslijst of in een 'omgevingsboek' zoals het leerplan verwacht.

Daardoor blijven mogelijk kansen liggen om leerlingen bewust te maken van het belang en de context van lokale historische, geografische, economische, natuurlijke,... verschijnselen.

Actualiteit komt in meerdere groepen aan bod maar wordt divers aangepakt. Sommige onderwijzer gaan er geregeld en expliciet op in, anderen benutten de actualiteit eerder occasioneel of ad hoc. Er zijn nog geen schoolafspraken die duidelijk maken welke specifieke doelen het team via de integratie van actualiteit wil nastreven.

Hoewel de onderwijzers oog hebben voor interactieve en betrokkenheidsverhogende werkvormen, blijkt het voor meerdere onderwijzers geen evidentie om de leerlingen te enthousiasmeren. Een klemtoon op een zintuigengerelateerde aanpak van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek ontbreekt veelal. Dan primeert het onderwijsleerpakket of het leerkrachtgestuurd aanbod, wat weegt op de motivatie van de leerlingen. Deze aanpak strookt niet met de uitgangspunten van de eindtermen die vragen om leerlingen de rol van actieve onderzoekers en ontdekkers toe te kennen.

Materieel beheer De gebruikte onderwijsleerpakketten voorzien in materiaal voor de leerlingen
Uitrusting en de leerkrachten. De onderwijzers beschikken over de noodzakelijke
Leermiddelen leermiddelen en gebruiken de digiborden meestal doordacht.

Terwijl er al enige afspraken zijn over de tijdsbanden ontbreken in een aantal klassen essentiële aardrijkskundige kaarten. Behalve voor de daglijn getuigen de kaders in het algemeen van weinig functionaliteit. Daardoor gaan er kansen tot transfer en tot een multiperspectieve benadering van het aanbod verloren. In een aantal klassen getuigen bepaalde inrichtingselementen van bijzondere aandacht voor aspecten van mens en maatschappij en wetenschappen en techniek. Terwijl de windroos op de speelplaats de lessen ter zake ondersteunt, ontbreekt die in meerdere klassen.

Evaluatie De evaluatiepraktijk is gericht op rapportering. Hiervoor gebruiken de
Evaluatiepraktijk onderwijzers methode-eigen toetsen, die ze soms aanpassen, en zelfontworpen
Evenwichtig en representatief toetsen. Ze gaan hiermee na of de leerlingen voldoende kennis, inzicht en
Leerlingvolgsysteem vaardigheden hebben verworven. Ze peilen tevens naar het gebruik van
Gericht op bijsturing bronnenmateriaal. Die toetsen zijn meestal gelinkt aan een studiewijzer.

In het leerlingvolgsysteem is het rapportcijfer voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek opgenomen. Dat krijgt uitzonderlijk een vertaling in bruikbare aanwijzingen die gericht zijn op bijsturing. De leerlingresultaten van een koepelgebonden test ontbreken in het leerlingvolgsysteem en zijn weinig gericht op bijsturing op leerling-, groeps-, of schoolniveau.

Begeleiding Taken, toetsen en algemene indrukken van de leerlingen tijdens de lessen
Leerbegeleiding geven aan de onderwijzers een zeker beeld van de competenties en
Beeldvorming wereldoriënterende interesses en talenten van de leerlingen. De onderwijzers
Zorg bespreken dit al eens tijdens het overgangsoverleg. Ze benutten die informatie
 vooral om de kinderen een pluim te geven. Het team verankert die
 beeldvorming nog niet expliciet.

Leerbegeleiding en zorg voor mens en maatschappij en wetenschappen en
 techniek zijn vooral gebaseerd op tutor- en partnerleren. Momentane
 ondersteuning komt voor bij het verwerken van taken. Sommige onderwijzers
 zijn zich bewust van de specifieke noden die anderstalige nieuwkomers hebben
 voor deze leergebieden. Zij leveren waardevolle inspanningen opdat deze
 kinderen hun nieuwe leefwereld beter kunnen begrijpen. Een schoolaanpak
 ontbreekt hiertoe.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op een systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en
 hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze de controles en risicoanalyses uitvoert. Daardoor
 kennen de preventieadviseur en de directeur de tekorten. Zij volgen meestal ongunstige veranderingen in
 de leer- en werkomgeving op.

De werkwijze van de school toont aan dat ze analyses van deskundigen ernstig neemt. Dit blijkt uit de
 beheersing van de tekorten vermeld in de brandpreventieverslagen. Ook de aanpak van de opmerkingen
 van de onderwijsinspectie naar aanleiding van de vestigingsplaatscontrole omwille van de herstructurering
 is voorbeeldig. Hiertegenover staat dat deze vestigingsplaats in de Ploegstraat het afgelopen schooljaar
 geen evacuatieoefening organiseerde.

Inzake gezondheid en hygiëne zijn er een aantal tekorten. Zo zijn de sanitaire installaties in de
 hoofdvestigingsplaats niet conform de regelgeving. Het schoolbestuur legt plannen voor om dit probleem
 aan te pakken en de subsidiërsaanvraag voor dit dossier op te starten.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenning bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van
 de systematiek waarmee de school aan haar infrastructuur werkt, deliberaert de onderwijsinspectie de
 tekorten. Ze vertrouwt op de daadkracht van het beleidsvoerend vermogen om de tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De directeur heeft een sterke, impliciete visie op deskundigheidsbevordering. Hij wil investeren in de ontplooiing van het persoonlijk meesterschap van de teamleden om als school vernieuwend en eigentijds onderwijs aan te bieden. Toch mist dit proces nog doelgerichtheid omdat deze zienswijze nog niet uitgeklaard is met het team. Evenmin onderzoekt en analyseert het schoolteam op een gerichte wijze de behoefte aan deskundigheidsbevordering. De noden van de leerlingen en van de leerkrachten, de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen en wat essentieel is voor 't Klavertje zijn in beperkte mate pijlers om de deskundigheid op niveau van de school of het individuele teamlid te richten. Toch toont het nascholingsplan dat vooral teamgerichte navormingen ontstaan vanuit de jaarprioriteiten van de school. Ze zijn nog niet opgenomen in een langetermijnplanning. Vooral de interesse en soms ook de noden van teamleden bepalen de individuele nascholing. Die zijn overwegend praktisch van aard.

Ondersteuning De directeur en het schoolbestuur ondersteunen de professionalisering via middelen en mankracht. Zo doet de school een beroep op externe deskundigen. De vormingen zijn zowel gericht op teamteaching als op het professionaliseren van teamleden om implementatietrajecten in de school aan te sturen, te ondersteunen en op te volgen. De vormingen voor de techniekcoach en voor de leerkrachten die samenwerken met de kunstacademie zijn daar voorbeelden van. Co-teaching beoogt de expertisedeling met het buitengewoon onderwijs. Het ultieme doel is om 'samen sterker te staan op de klasvloer'. Het schoolteam beseft dat het de interne deskundigheden voorlopig nog niet optimaal inzet om te leren van elkaar.

Een open teamcultuur is bepalend en essentieel om de professionalisering en in het bijzonder het leren van elkaar kwaliteitsvol uit te bouwen. De directeur zoekt voorlopig voorzichtig naar een weg waarop vernieuwingen in een 'veilig klimaat' binnen kunnen komen. Hij wil op deze wijze stilaan een vernieuwende schoolcultuur creëren. Het blijkt dat door de teamverjonging en onder impuls van de directeur zich stilaan een veranderings- en vernieuwingsdynamiek ontwikkelt. Leerkrachten tonen almaar meer de nodige openheid en bereidheid om samen prioriteiten door te voeren. Dit is noodzakelijk om de interne expertise optimaal te benutten. Structurele overlegmomenten en hospiteervormen ontbreken nog als faciliterend forum om over de evoluerende onderwijsvisie ervaringen en kennis uit te wisselen.

Er gelden afspraken over het delen van kennis en inzichten verworven tijdens individuele nascholingsinitiatieven. Dit krijgt een expliciete plaats tijdens de maandelijkse teamvergaderingen. Om de expertisedeling te stimuleren, bewaart het team de bundels ervan in een map in het personeelslokaal. Blijkt dat deze weinig geraadpleegd worden.

Het systeem van 'hotelkindjes' om de klasgroep te verdelen bij afwezigheid van de kleuteronderwijzer is een ondersteunende maatregel voor de deskundigheidsbevordering. Nu blijkt dat deze organisatievorm lukt, wil het beleid dit ook toepassen in de lagere afdeling.

Doeltreffendheid Zowel op informele als op meer formele wijze tracht de directeur na te gaan of de opgebouwde professionaliteit bijdraagt tot meer kwaliteitsvol onderwijs. In voorkomend geval schragen zijn klasbezoeken en functioneringsgesprekken de competentieversterking van de onderwijzers. Ook leveren doorloopbezoeken, reflectiemomenten tijdens de teamvergaderingen en het veelvuldige informele overleg de nodige aanwijzingen over de effectiviteit van de professionalisering. Zo blijkt de didactische bijsturing voor wiskunde geïmplementeerd en de aanpak ervan zelfs getransfereerd naar andere leergebieden. Terwijl de directeur de teamleden al eens bevestigt door mondeling of schriftelijk zijn waardering te uiten, missen de kleuteronderwijzers al eens een schouderklop en zijn aanwezigheid.

De samenwerking binnen de scholengemeenschap draagt bij aan de ondersteuning van de deskundigheidsbevordering en dan vooral voor de aanvangsbegeleiding van de tijdelijke leerkrachten. De directeur hanteert de aangereikte instrumenten doeltreffend. Voor de leerkrachten lichamelijke opvoeding en de zorgcoördinatoren betekenen de netwerken binnen de scholengemeenschap een wezenlijke bijdrage aan vernieuwing en dynamiek.

Ontwikkeling Vernieuwingen komen vooral via de directeur en de zorgcoördinatoren binnen. Zij beseffen dat een doordacht implementatietraject de slaagkansen van een prioriteit wezenlijk versterkt. Dat dit nodig is, blijkt onder meer uit het feit dat de jarenlange keuze voor taalvaardigheidsonderwijs binnen de GOK(gelijke onderwijskansen)-werking niet voldoende resulteert in de beoogde pedagogisch-didactische omslag bij alle leerkrachten.

Kenmerkend voor de ontwikkelingsdynamiek van het schoolteam is de inzet voor de studenten-in-opleiding van de lerarenopleiding en van het secundair onderwijs.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Voor elk onderwijsniveau is een zorgcoördinator verantwoordelijk. Zij overleggen regelmatig met de directeur en vormen samen het zorgteam. Kenmerkend voor de leerbegeleiding is de sterke continuïteit in de zorgcoördinatie, zeker in de lagere afdeling. Het zorgteam typeert de school als erg zorgzaam. Voor haar doelgerichtheid legt het de gekende 'zorgvisie 't Klavertje theorie en praktijk' voor. Het zorgteam ent hierop het voorbereidende formulier voor het multidisciplinair overleg, wat de doelgerichtheid stuurt.

De groepsleerkracht is de eerstverantwoordelijke voor onderwijs op maat van ieder kind. Het schoolteam stelt aldus dat een klasklimaat creëren waarin kinderen zich veilig en betrokken voelen de belangrijkste pijler is. Daarom ligt de nadruk niet enkel op de zorgcapaciteit maar ook op het verbeteren van de differentiatiecapaciteiten van de leerkrachten. Doel is om alle kinderen zo veel mogelijk mee te krijgen door bij de groepsleerkracht de juiste aanpak te stimuleren. De organisatie van de co-teaching en de ondersteuners in de klas schragen deze vernieuwende visie.

Ondersteuning De zorgwerking is gestructureerd in een zorgcontinuüm, ondersteund met transparante procedures, instrumenten, leerlinggericht overleg en samenwerking met gespecialiseerde diensten. De directeur en de zorgcoördinatoren sturen deze werking aan. Ze verschuiven het accent van een klasexterne naar een -interne ondersteuning. Toch blijkt uit observaties, gesprekken en documentanalyse dat niet alle leerkrachten tegemoet komen aan de verwachtingen. Sommige leerkrachten zijn weinig veranderingsbereid om tot een meer zorgzaam klasmanagement te komen. Ze blokken voorstellen af die tijdens het multidisciplinair overleg aan de orde komen of leven gemaakte afspraken niet na. Sommigen komen niet altijd even goed voorbereid naar het multidisciplinair overleg. Bovendien is de hulpvraag meermaals onduidelijk. Om hier enigszins een oplossing aan te bieden, houden alle leerkrachten vanaf dit schooljaar een observatieschrift bij. Hierin ontbreekt nogal eens de nodige structuur en doelgerichtheid.

Het schoolteam vindt ouderbetrokkenheid en –participatie wezenlijk ondersteunend voor een goede zorgwerking. Toch blijkt dat leerkrachten nogal eens worstelen met moeilijke oudergesprekken. Soms worden ze uitgesteld of (te laat) doorgeschoven naar tweedelijsverantwoordelijken. Dit maakt dat ouders niet altijd tijdig mee zijn in het verhaal en het moeilijk hebben om het schooladvies te volgen.

Doeltreffendheid Of aspecten van de leerbegeleiding doeltreffend verlopen, is al eens een item op de teamvergaderingen en ander overleg. Het schoolteam bekeek nog niet kritisch of de (aanvullende) lestijden op de meest doeltreffende manier zijn ingezet. Terwijl het team vanuit traditie ervoor kiest om alle lestijden te investeren in de leerlingengroepen, manifesteert zich de nood aan vaste momenten voor structureel overleg onder meer tussen de individuele leerkrachten en de zorgcoördinatoren.

De school heeft aandacht voor huiswerkbegeleiding. Het is de bedoeling dat een tiental kinderen die ondersteuning nodig hebben ter zake, leren hoe ze zelfstandig hun lessen moeten leren en hun taken moeten plannen. Dit is vooralsnog de verantwoordelijkheid van één leerkracht, minder van het hele schoolteam wat weegt op de doeltreffendheid.

De doeltreffende schoolaanpak voor orde en structuur is een voorbeeld. Het team volgt nu consequenter de afgesproken klas- en schoolregels. De positieve resultaten van een recente tevredenheidsbevraging van de leerlingen van de bovenbouw bevestigen de effecten. Klasdoorbrekende activiteiten, het peter- en meterschap, de overgangsactiviteiten en de positieve omgangsstijl van de leerkrachten komen ook tegemoet aan dit welbevinden.

De onderwijsinspectie stelt vast dat de behoudsgezinde schoolcultuur weegt op een doeltreffende zorgwerking. Die cultuur verklaart waarom teamleden verder werken vanuit traditie met weinig kritisch zelfreflecterend vermogen over de aanpak en de effecten van de zorgwerking. Toch is dit echt nodig onder meer om het aantal leerlingen waarvoor buitenschoolse zorgondersteuning nodig blijkt, terug te dringen. De school staat nog weinig stil bij dit gegeven om de eigen zorgbekwaamheid in vraag te stellen.

Ontwikkeling De jaarlijkse evaluatie van de samenwerking tussen de school en het CLB (Centrum voor Leelingsbegeleiding) geeft wezenlijke indicaties over een gebrek aan de doeltreffendheid van de zorgwerking vooral op uitvoeringsniveau. Uit de besluiten blijkt dat een aantal opmerkingen jaarlijks terugkomen. Het zorgteam brengt deze informatie nog niet op schoolniveau om leerkrachten te sensibiliseren of inzichten bij te brengen.

Het beleid wil de brede basiszorg versterken door het pedagogisch-didactische handelen van de leerkrachten te verbeteren en zet daartoe de methodiek van co-teaching in. Voor een wezenlijke gedragsverandering bij alle leerkrachten ontbreekt het aan een implementatietraject dat vanuit een gedragen visie op 'zorgzame school' een trajectmatige aanpak volgt. Sensibilisering, begeleiding, structureel overleg, vorming, opvolging op de klasvloer en feedback zijn hierbij wezenlijke pijlers.

Het schoolteam toont onder meer met de vorming over het M-decreet aan dat het openstaat voor nieuwe uitdagingen binnen de leerbegeleiding. De pedagogische begeleidingsdienst en het CLB ondersteunen het team voor de concretisering ervan onder meer via werkmomenten op de teamvergaderingen. Het zorgteam streeft er dit schooljaar naar om het multidisciplinair overleg doeltreffender te maken door samen de zorgvraag en de adviezen concreter uit te werken en te noteren in het verslag.

Uit de voorbeelden die de zorgcoördinatoren aanhalen, blijkt dat het zorgnetwerk van de scholengemeenschap een meerwaarde betekent voor de leerbegeleiding op school.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Terwijl de directeur pas twee schooljaren in dienst is, kan hij bogen op heel wat ervaringsjaren als onderwijzer in deze school. Hij staat meteen voor een aantal uitdagingen zoals de sterke stijging van het leerlingenaantal en de noodzakelijke herstructurering en infrastructuurwerken. Hij kende de noden van de school van binnenuit wat maakt dat hij 'schoolafspraken maken en verfijnen' als eerste prioriteit aanpakte. Dit was bij de vorige schooldoorlichting immers al een werkpunt. De directeur ondervindt veel steun van de driejarige cursus voor beginnende schoolleiders en de samenwerking in de scholengemeenschap. Ook de regelmatige contacten met en de feedback van het schoolbestuur zijn ondersteunend. Ze dragen bij aan zijn motivatie om het schoolbeleid te richten en de leerkrachten aan te sturen.
- Visieontwikkeling** Vanuit de vanzelfsprekendheid van de traditie en vertrouwend op het eigen meesterschap blikt het schoolteam terug op een verleden waarin reflecteren over de rol van de school, van het handboek en van de leerkracht niet aan de orde is. Het schoolteam is een participatief leiderschap niet gewoon. Zo stelt de directeur dat 't Klavertje staat voor een zorgzame school, maar het is voor hem niet duidelijk of dit gedragen is door het hele schoolteam. Toch investeert hij al in sensibilisering door vooral tijdens personeelsvergaderingen het team te laten reflecteren over aspecten van de klaspraktijk om daarover op termijn tot uniforme afspraken te komen. Dit maakt dat het team voor een aantal deelaspecten een gezamenlijk gedeelde visie heeft. Van hieruit gaandeweg evolueren tot gemeenschappelijk gedragen kernwaarden als bakens om naar te handelen is nog geen geëxpliciteerde doelstelling.
- Besluitvorming** Een transparant en communicatief leiderschap schraagt de besluitvorming. De wijze waarop de directeur duidelijkheid en structuur schept, illustreert dit. Van bij zijn aanstelling streeft hij naar een democratisch leiderschap. Hij richtte een kernteam op dat na een evaluatie niet langer een platform is om vooral ongenoegen te uiten. Het kernteam bereidt momenteel in hoofdzaak schoolacties voor. Het mist nog beleidsvoorbereidende daadkracht omdat een formeel mandaat en een doelgerichte taakinvulling hiertoe ontbreken.
- De verschillende overlegstructuren en het vele informele overleg dragen de interne communicatie. Het digitale schoolplatform is daartoe nog niet voor iedereen een werkinstrument. De praktisch-organisatorische werkgroepen krijgen beslissingskracht voor de uitwerking van de vele schoolactiviteiten. Hiernaast zijn de maandelijkse teamvergaderingen het forum bij uitstek om inspraak toe te laten en te streven naar consensus om te komen tot gedragen beslissingen. Indien nodig hakt de directeur knopen door. Noodgedwongen zijn er door de groepsgrootte veel luistermomenten wat weegt op een participatieve aanpak. Toch evolueert dit overleg almaar meer naar werkvergaderingen, soms ook niveaugebonden, wat bijdraagt aan een doeltreffende schoolwerking.

- Kwaliteitszorg** Om te weten of de school de goede dingen goed doet maakt het team werk van kwaliteitszorgbeleid, zonder dat dit systematisch verloopt en volledig is. Onderwijsopbrengsten van diverse aard, een recent tevredenheidsonderzoek van leerlingen, functioneringsgesprekken en reflecties over de pedagogisch-didactische werking zijn de instrumenten voor zelfevaluatie. De evaluatie van de resultaten van de koepelgebonden eindtoetsen is een voorbeeld van een analyse die uitmondt in een interpretatie om tot bijstellingen te komen. Deze leidt tot acties om het onderwijs ter zake te optimaliseren. Andere outputgegevens doen dit minder of niet omdat het team ze niet op langere termijn in kaart brengt noch interpreteert op schoolniveau. Zo gebruikt het schoolteam de resultaten van de leerlingen bij de aanvang van de lagere afdeling wel impliciet maar nog niet om tendensen over de jaren heen op te sporen. Hierdoor mist het kansen om een uitspraak te doen over de kwaliteit van de kleuterafdeling en verbeteracties hierop af te stemmen.
- Talenbeleid** Taalvaardigheidsonderwijs was jarenlang een GOK-prioriteit. Vooral de kleuteronderwijzers realiseren deze visie in de dagelijkse klaspraktijk. De meeste onderwijzers dragen deze visie voor zover het onderwijsleerpakket dit voorschrijft. Het schoolteam detecteert, onder meer via genormeerde instrumenten, de talige noden van de leerlingen. Leerkrachtafhankelijk zorgt het schoolteam voor een klasklimaat waarin de leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is er in groeiende mate op gericht om de leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. Een aantal leerkrachten biedt binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. De leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren. Niet alle leerkrachten nemen initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn GOK- en zorgbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop het zijn GOK- en zorgbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen. De schoolorganisatie zorgt er in beperkte mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het GOK- en zorgbeleid bereikt. De acties die het schoolteam uitwerkt, sluiten gedeeltelijk aan op de vooropgestelde doelen. Het schoolteam heeft expliciet aandacht voor kleuterparticipatie, voor te-laat-komers en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn GOK- en zorgbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid vooral aandacht voor de deskundigheidsbevordering van een beperkt aantal leerkrachten met het oog op het schooleigen GOK- en zorgbeleid.
- Deliberatie** De onderwijsinspectie heeft vertrouwen in de daadkracht en verantwoordelijkheidszin van het beleid om de werkpunten betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne aan te pakken. Ze deliberaert daarom deze tekorten en plant hiervoor geen opvolgingscontrole.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam levert effectieve inspanningen voor een doelgerichte bijsturing van het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde naar aanleiding van externe outputgegevens.
- De vele initiatieven voor educaties, de leeruitstappen en de extra-murosactiviteiten helpen de leerlingen in sterke mate om de wereld om zich heen beter te begrijpen.
- De groeilijnen in de kleuterafdeling tonen de toenemende aandacht voor een aanbod dat op elkaar is afgestemd.
- De kleuteronderwijzers werken de thema's kindgericht uit. Ze beschikken hiervoor over een grote verscheidenheid aan ontwikkelingsmaterialen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam toont gerichte aandacht voor orde en structuur als basis voor een veilig klas- en schoolklimaat en voor het welbevinden van de kinderen.
- Het schoolteam investeert in mankracht en structuren in de zorgwerking, waarmee het aantoont hoe belangrijk de school zorgondersteuning inschat.
- Het schoolteam experimenteert met de methodiek van co-teaching om leerkrachten sterker te maken in hun differentiatiecapaciteiten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur en de leerkrachten werken hard en met een hart voor de school en voor de kinderen.
- Het schoolteam toont een groeiende openheid om gezamenlijk en doelgericht aan de onderwijskwaliteit te werken.
- De directeur richt en bewaakt de schoolontwikkeling met veel empathie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam kan voor de leergebieden in de focus nog meer afspraken maken over de niveaus heen en in de lagere afdeling over de leerjaren heen om een sterkere verticale samenhang te bekomen.
- De kleuterafdeling kan doelgerichter de continuïteit en de volledigheid van het aanbod van leerinhouden bewaken.
- De lagere afdeling kan erop toezien dat betrokkenheidsverhogende en leerlingactiverende werkvormen in alle klassen voldoende ingang vinden. Leren van elkaar via hospiteerbeurten en structureel overleg, over de niveaus en vestigingsplaatsen heen, kan hiertoe ondersteunend zijn.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het team van de lagere afdeling kan de visie op en de aanpak van de brede basiszorg verder uitklaren en gelijkgericht operationaliseren om meer preventief te werken.
- De doelgerichtheid en de doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering kunnen verbeteren door sterker te focussen op het pedagogisch-didactische handelen van de teamleden. Door in te zetten op leerkrachtvaardigheden, die maximaal inspelen op de motivatie en de hulpvraag van de leerlingen, kan het team een nog krachtigere onderwijsleeromgeving uitbouwen.
- Het schoolteam kan meer werken aan visievorming als eerste stap van een onderwijsvernieuwing. Het kan vervolgens een gedragen en trajectmatige aanpak uitwerken door in te zetten op sensibiliseren, prioriteiten afbakenen, structureel overleg, coachen, opvolgen, bevestigen en evalueren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolcultuur kan nog meer groeien om samen werk te maken van de zorgzame school.
- Het schoolteam kan de bestaande participatieorganen doeltreffender maken om het beleid te verbreden.
- Het schoolteam kan de beschikbare outputgegevens nog meer op schoolniveau hanteren om de interne kwaliteitszorg aan te sturen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school moet in de hoofdvestigingsplaats zorgen voor voldoende toiletten voor jongens en meisjes en de toiletten voor mannen en vrouwen (personeel/bezoekers) scheiden.
- De school moet in elke vestigingsplaats jaarlijks minstens één evacuatieoefening organiseren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs en het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ann SCHELFHOUT de inspecteur-verslaggever	Richard VANHOUDT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	